

Skatter, om ikke just ganske som dem, saa dog af lignende Beskaffenhed. Den Bestemmelse, her er indført af Landstinget, har, som sagt, ikke vundet Tilfredshed blandt de Skatteydere, hvem disse Skatter paahvile. De sige nemlig, at de ikke kunne se, hvad de have at holde sig til, naar Loven bliver vedtagen, hvad de kunne vente at faa osv., og derfor er det, jeg tillader mig disse Bemærkninger, idet jeg mener, at det er et Retfærdighedskrav og kun er en billig Fordring til Lovgivningsmagten, at man samtidig med, at man vedtager en ny Skattelov, ogsaa gør det muligt for disse Mennesker ifølge denne Skattelov at komme til den Ret, som i alt Fald for almindelige Lægmand synes at være billig, rimelig og retfærdig. Sagen er ikke en saadan, at den spiller nogen Rolle for Statskassen, den kan kun have Betydning for de enkelte Skatteydere, som det drejer sig om paa de vedkommende Steder.

Det er altsaa denne Henstilling, jeg tillader mig at gøre til den højtærede Finansminister, at han, naar disse Love skulle føres ud i Livet, da vil udføre dem ogsaa for disse Skatteborgeres Vedkommende i den Retning, som det sikkert har været Landstingets Mening, da det indsatte denne Bestemmelse, selv om den har faaet en mindre heldig Affattelse.

For øvrigt vil jeg sluttelig sige, at det har glædet mig, at Loven om Jordebogsafgiften i de tidligere slesvigske Distrikter ogsaa i væsentlig Grad vil berøre den Kreds, jeg repræsenterer. At der ikke er rejst Modstand mod denne Lov af nogen nævneværdig Betydning hverken i dette Ting og heller ikke i det andet Ting, glæder mig, thi det hjælper altid en Del paa de Forhold, som jeg omtalte.

Med disse Bemærkninger skal jeg slutte, idet jeg for øvrigt anbefaler samtlige foreliggende Forslag, som man jo med et Ord kalder Skattelovene, til velvillig Behandling i dette Ting. Jeg ønsker, at de maa komme igennem i denne Rigsdagssamling, jeg havde nær sagt i de nærmeste Dage; det forekommer mig, at det har været for længe, saa det vilde være meget ønskeligt, om de kunde komme frem og komme til at gøre den Gavn, som de ganske sikkert ville komme til at gøre,

selv om en eller anden kunde ønske et eller andet Forhold eller Punkt forandret.

Blem: Lige siden Skattelovene første Gang blev forelagte her i dette Ting den 22. Januar 1897 under Ministeriet Reedtz-Thott, have vi bornholmske Rigsdagsmænd protesteret imod, at der ikke blev taget tilbørligt Hensyn til Bornholms særlige Skatter, som de havde udviklet sig paa Grund af de historiske Forhold, at Gammelkatten, Landskatten og Ligningsskatten hos os ikke udgøre mere end knapt $\frac{1}{3}$ af de Grundskatter, man har at betale derovre, idet disse Skatter ikke udgøre mere end godt 43,000 Kr., som svares af godt 6000 Tdr. almindeligt dansk Hartkorn eller 8,325 Tdr. bornholmsk Hartkorn, svarende altsaa til ca. $7\frac{1}{2}$ Kr. pr. Td. almindeligt dansk Hartkorn, medens derimod, naar man ser paa Statsregnskaberne, den Indtægt, der er betalt fra Bornholms Land, som det hedder, og er opført som Jordebogsafgifter, udgjorde i Fjor lidt over 124,000 Kr. Af disse ere ca. 26,000 Kr. Arvefæsteafgifter, medens de ca. 98,000 Kr. ere den saakaldte gamle Landgildeafgift, der jo svarer til saadan noget som 16—17 Kr. pr. Td. almindeligt dansk Hartkorn.

Som bekendt havde Regeringen fra første Færd af foreslaaet, at denne Del af Skatten, de $\frac{2}{3}$ af voré Grundskatter, Landgilden, skulde vi beholde og desuagtet fuldt ud tage Del i de ny Skatter. Det kunde vi ikke være tjente med, navnlig da vi havde en Smørskat paa 72,262 Pd., der til en Kapitelstakst af 92 Ø., som den var forrige Aar, udgjorde over 66,000 Kr. Siden 1864 ere Kapitelstaksterne jo stegne saa meget, fra 50 Ø. til 92 Ø., at vi derved have faaet et indirekte Skattepaalæg i den Tid paa over 30,000 Kr., som svares af 6000 Tdr. Hartkorn, saaledes at de saakaldte gamle Skatteprivilegier i alt Fald for Landboernes Vedkommende derved ere blevne fuldstændig ophævede.

For Øens Købstæder har Forholdet været dette, at de til Dato have haft et Skatteprivilegium, idet efter Forordningen af 1802 Bygningsafgiften kun opkræves med Halvdelen, og Ligningsskatten kun med $\frac{1}{3}$ efter Folketallet i de bornholmske Købstæder, sammenlignet med de øvrige